

1 MILJOEN JAAR NEDERLAND TENTOONSTELLING DEN HAAG 1993

In Cranium 8-1 (1991) werd het al aangekondigd; in 1992 bestond de WPZ 10 jaar. Ter gelegenheid van die verjaardag verklaarde het Museon in Den Haag zich bereid om een tentoonstelling te huisvesten, waarbij het de fossielenverzamelaar mogelijk werd gemaakt om een bijdrage te leveren. Toenmalig voorzitter van de WPZ, Thijs van Kolfschoten, plaatste dan ook een oproep in die Cranium om ideeën en suggesties van de leden. Hun collecties zouden de basis vormen van deze tentoonstelling.

De tentoonstelling “1 Miljoen Jaar Nederland” kwam tot stand dankzij een goede samenwerking met een aantal interessante partijen. Het Museon speelde een actieve rol bij het werven van fondsen en het organiseren en opzetten van de tentoonstelling. Diergaarde Blijdorp hielp bij het samenstellen van educatief materiaal. En de Shropshire Council (Engeland) was bij de tentoonstelling betrokken dankzij hun bruiklenen van mammoetfossielen.

Het WPZ-bestuur bestond destijds uit Thijs van Kolfschoten, Niek Kerckhoff, Andries Schoneveld, John de Vos en Walter de Wit. Op 12 juni 1993 trad Thijs af als bestuurslid, volgde John zijn functie als voorzitter op en trad Ard Smit toe tot het bestuur. Ard was toen werkzaam bij het Museon, op de

afdeling Educatie en Presentatie, onder leiding van Arno van Berge Henegouwen. Arno, op zijn beurt, was weer een belangrijk contactpersoon voor de tentoonstelling, en ook jarenlang lid van de WPZ.

In Diergaarde Blijdorp hadden ze dat zelfde jaar ook het plan opgevat om iets over mammoeten en andere prehistorische dieren te laten zien. Van 28 april tot 31 oktober 1993 was hier de tentoonstelling “Mammoetland” te zien. De WPZ leverde de dierentuinen een belangrijke bijdrage aan fossielen en dia's. Speciaal ter gelegenheid voor deze tentoonstelling werd het boekje “Mammoeten in Nederland” gepubliceerd.

Een aantal jaar eerder waren in Shropshire (Midden West-Engeland)

resten van mammoeten gevonden. Tijdens de opgraving, die van september 1986 tot juli 1987 duurde, werden bijna 200 botten van één volwassen en drie juveniele mammoeten opgegraven. Een aantal van deze vondsten werden in bruikleen gegeven aan de WPZ. Het is wat onzeker hoe het kwam dat dit ook een onderdeel van de tentoonstelling “1 Miljoen Jaar Nederland” werd, maar waarschijnlijk dankzij de bestaande contacten tussen de WPZ en het Natuurhistorisch Museum in Cardiff waar deze fossielen destijds tentoongesteld werden.

Op 28 november 1992 werd, in het Museon, ter voorbereiding op de tentoonstelling een dag in het teken van de mammoet georganiseerd. Dr. Andrei Sher kwam speciaal uit Moskou om te vertellen over de pleistocene grote zoogdierfauna uit de Siberische permafrost, terwijl 's middags het grootste tot dan toe gevonden mammoetbot werd binnengedragen. De nu nog bekende boeken “De Mammoet. Sporen uit de ijstijd” van Dick Mol en Hans van Essen, en “Toetoe en de kleine mammoet” van Paul Sondaar en Hans Brinkerink werden deze dag door bioloog Midas Dekkers gepresenteerd.

De opening van “1 Miljoen Jaar Nederland” vond plaats op 27 maart 1993. Hier kwam heel wat pers bij kijken en de volgende dagen kreeg de WPZ dan ook veel publiciteit op radio, tv en in de kranten. Er werd zelfs een aflevering van Het Klokhuis opgenomen in de tentoonstelling, die tot 5 september dat jaar te zien was.

HANSJORG AHRENS

Het onderwerp was Nederland in het Pleistoceen. Een algemeen deel gaf het publiek informatie over de ontwikkeling van Nederland gedurende deze periode van ijstijden en tussen-ijstijden. Hierbij werd extra aandacht besteed aan het klimaat, de geografie, flora en fauna. Naast de mammoeten uit Shropshire, waren hier ook de mammoet van Siegsdorf (Duitsland) en een stuk mammoethuid uit Siberië (bruikleen van het Natuurhistorisch Museum in Parijs) te zien. Een tweede ruimte toonde fossielen uit de collecties van WPZ-leden. Een leuk onderdeel vormde de vier televisies waarop Erwin Kroll (populaire weerman bij de NOS tussen 1986 en 2011) het weerbericht van Nederland in het Saalien (ijstijd), Eemien (tussenijstijd), heden en de toekomst presenteerde.

De tentoonstelling was meer dan kijken alleen. Er werd een lesruimte ingericht voor het geven van een zogenaamde “mammoetles” aan schoolklassen. Voor de individuele jeugdige bezoekers was het boekje “Wee je gebeente” met vragen en opdrachten bij de tentoonstelling verkrijgbaar. En op 2 april werd het symposium “Klimaat. Verleden – heden – toekomst” georganiseerd, met lezingen van onder meer Prof. Dr. Zagwijn, Prof. Dr. Gamble en Erwin Kroll. In de zomermaanden juli en augustus werden op woensdag- en zaterdagmiddagen totaal twaalf lezingen gegeven door WPZ-leden. De onderwerpen liepen uiteen van het determineren en conserveren van fossielen, tot mammoeten, grottenkunst en het leven in de ijstijd. De lezingen werden afgewisseld met bottensprekuren. Deze speciale activiteiten werden altijd zeer goed bezocht en ontvingen de nodige aandacht voor de WPZ.

Ik wil Ard Smit bedanken voor het graven in zijn geheugen en archieven, waardoor deze tekst tot stand is gekomen.

AUTEUR
NIKE LISALJET